

stee og stee snarest muligt, men hos mig stiller det sig meget tvivlsomt, om det virkelig vil være nødvendigt for at opnaae, hvad der her tilsigtes, at gaae den Vej, som foreslaaes. Skjøndt det vel bestemt blev udhævet af den ærebe Ordfører for Forslagsstillerne (Fenger) og ligeledes af det ærebe Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille), at Eenhed i Commandoforholdene i Krigen maa være afhængig af Eenhed i Ministeriernes Beskrivelse, kan jeg dog ikke indsee dette. Naar vi tænke os, at vi igjen skulle føre Krig, da vil det jo ikke let kunne undgaaes, at der, om der ogsaa kun er en Bestyrer for disse 2 Ministerier eller en Forsvarsminister, bliver een Overcommanderende for Hæren og een Overcommanderende for Flaaden. Man kan ikke antage, at Krigen kan localiseres paa et eller et Par enkelte bestemte Punkter, saa at virkelig hele Overcommandoen kan lægges i een Haand. Naar nu Flaaden gaaer i Søen under en Admiral, eller hvad man nu vil kalde ham, en Commandant, og den eller en Deel af den beordres hen til et bestemt Punkt til Hjælp for Hæren, kan jeg ikke ret indsee, hvorfor ikke den Afdeling af Flaaden, der saaledes er til Hærens Hjælp, kan stilles under vedkommende Overbefalende for Hæren uden Hensyn til, om der staaer een eller to Ministre i Spidsen for Forsvarsministerierne. For at kunne paastaae, at det kun kan stee eller sandsynligviis kun vil stee, naar der er een Minister, maa man gaae ud fra den Forudsætning, at de 2 Ministre ere mere ufornuftige og mere urimelige, end det forekommer mig ret at forudsætte. Det næste Punkt lyder saaledes: „Dhi ikke blot vil den østelige Hurtighed i at tage de fornødne Beslutninger ofte kunne hæmmes ved den dobbelte Forhandling i de to Ministerier, men den deraf flydende Deling af det høieste Ansvar vil kunne udøve en beklagelig Indflydelse paa selve Udførelsen af de trusne Foranstaltninger, ved at fremkalde Forviklinger eller i alt Fald en Tvivlsraadighed hos Befalingsmændene, som kan medføre ubodelig Skade.“

4de April.

Da jeg først læste dette igjennem, syntes det mig kun at være en nærmere Udvikling af det Foregaaende, men efterhaanden har jeg ikke kunnet faae anden Mening ud deraf, end at man gaaer ud fra, at Krigen skal ledes fra Ministeriet. Hvis man gaaer ud herfra, hvis det er Meningen at udtale, at det Hensigtsmæssigste er, at Krigen ledes herinde fra Kjøbenhavn, fra Regjeringens Sæde, saa kunde det nok være, at der er Noget i at laaee de to Ministerier sammen; men det forekommer mig dog, at der er to Ting, som man i saa Henseende maa see hen til. Vel er det sandt, at man, naar man begynder en Krig, maa lægge sin Feltplan, og at det saa maa være Regjeringen eller nærmest Forsvarsministeren eller nærmest Forsvarsministrene i Forbindelse med den General, som de ville udnævne til Overcommanderende, og hans Stabschef, der lægge Planen; men til en saadan forudgaaende Raadsførsel kan jeg ikke indsee, at det kan gjøre nogen Skade, om der er to Ministre istedetfor kun een. Er Krigen derimod først begyndt, og den Overbefalende er udnævnt, da troer jeg, at Erfaringen ikke blot hos os, men ogsaa andetsteds har viist det Uheldige i, om Krigen ledes fra Regjeringens Sæde istedetfor af den Overbefalende paa selve Krigsscenepladsen. Adressen gaaer dernæst over til at søge at vise det Mislige ved den nuværende Ordning i Fredstid, og der fremhæves først den finansielle Betydning, det kan have, at der kun er een Minister istedetfor to. Dette er imidlertid et Hensyn, som vil vinde bethdeligt ind, naar Sagen praktist skal udføres. Der vil neppe kunne undværes sagkyndig Bistand i de to Ministerier for vedkommende Ministre, og de Gager eller Honorarer, eller hvad man vil kalde det, der ville medgaae til saadan sagkyndig Bistand, turde snart opluge den ene Gage, som paa denne Maade vilde blive sparet. I alt Fald er, selv om man sparer et Par Tusinde Rigsdaler, dette et Intet ligeoverfor den aarlige Udgift af circa 6 Millioner Rigsdaler til Forsvarsvæsenet. Nu kommer jeg til den sidste